

ACADEMIE TIEN

Academie Tien is een 10-18 school. De school startte in 2015 als middelbare school 'MAVO Tien'. In 2018 kwamen daar havo en vwo bij en veranderde de naam in Academie Tien. Vervolgens startte in 2019/2020 de eerste lichting 'junioren': groep 7 en 8.

Onderwijsvisie

Academie Tien gaat uit van verwonderingsonderwijs. Boven elke periode hangt een thema. Nicole Goris, leerkracht junioren: "Dat kan bijvoorbeeld 'groei' of 'de wereld' zijn." Binnen dat thema werkt elk vak met een grote vraag die centraal staat gedurende de periode en waarop kinderen een antwoord zoeken.

Nicole: "Om te laten zien wat leerlingen hebben geleerd, werken we veel met creatieve opdrachten zoals posters, tijdschriften, presentaties, lapbooks en gidsen. We hebben weinig kennistoetsen in groep 7, 8 en klas 1, 2. Geen cijfers, wel beoordelingen. Op die manier werken we meer groei- en ontwikkelingsgericht en is de druk er vanaf. Afgelopen periode was het thema 'dromen'.

Bij mens & maatschappij koppelden we dat aan grote helden, en zo gingen de leerlingen bij kunst & cultuur een portret schilderen. Bij begrijpend lezen gaan de leerlingen vervolgens ook lezen over die helden. Zo sluiten de vakken op elkaar aan rondom een thema."

Gestart:

2015

Eerste lichting junioren: 2019

Aantal junioren:

57 (schooljaar '25/'26)

Plaats:

Utrecht

Leeftijd:

10 tot 18 jaar

Bestuurlijke samenwerking:

NUOVO scholen en SPO

Pilot route 10-14

In 2019/2020 startte de eerste lichter junioren als pilot 'Route 10-14' vanuit NUOVO en SPO Utrecht. Nicole: "Wij deden mee met de pilot 10-14 vanuit het ministerie van Onderwijs dat wilde onderzoeken of een meer geleidelijke overgang van basis- naar middelbare school een oplossing was. We begonnen met een groep van 17 leerlingen."

Junioren

Inmiddels (schooljaar 2025/2026) behoren 57 leerlingen tot de junioren. Nicole: "Die zijn verdeeld over drie groepen van 19 leerlingen. Zij krijgen van de leerkrachten junioren de basisvakken rekenen, taalverzorging en taalteksten (begrijpend lezen)."

Portretten schilderen

Daarnaast krijgen ze vakken als filosofie, Spaans, Engels, natuur & techniek en kunst & cultuur van vakdocenten uit het vo. "Dat maakt de overstap naar de eerste klas straks makkelijker. Vanaf klas 1 krijgen ze namelijk les van dezelfde docenten die ze al kennen. Want iedere unit heeft zijn eigen docent Nederlands, een eigen docent Spaans, enzovoorts. Ook de manier van werken en beoordelen is al bekend. De junioren krijgen les in een vast lokaal, dat zorgt voor het vertrouwde van een basisschool."

"De junioren krijgen les in een vast lokaal, dat zorgt voor het vertrouwde van een basisschool."

Een juniorenklas

Units

Academie Tien is verdeeld in units. Elke unit is vernoemd naar een bekend en inspirerend persoon, zoals Annie M.G. Schmidt en Nelson Mandela. Er zijn in totaal vier onderbouwunits en drie bovenbouwunits. De junioren maken deel uit van een onderbouwunit. Naast de junioren bestaat een onderbouwunit uit de klassen 1, 2 en 3. Dit zijn heterogene klassen. Dit geeft leerlingen de tijd om in de onderbouw nog te ontdekken welke diplomaroute ze gaan volgen, in plaats van dat al meteen vanaf leerjaar 1 te bepalen. Leerlingen die de mavo route gaan volgen, gaan vanaf de derde klas naar een bovenbouwunit, met een havo of vwo route is dit vanaf de vierde klas. Elke unit heeft een leerplein en een vast docententeam. Nicole: "Eigenlijk zijn de units een soort minischolen binnen een grote school. Iedereen heeft een vaste plek en ziet steeds dezelfde gezichten."

Lerarenteam

De leraren van het juniorenteam wordt de juniorensctie genoemd. Deze bestaat momenteel uit vijf juniordocenten waarvan twee zij-instromers.

Nicole: "Wanneer we de vakdocenten meerekenen, komen we op twintig leraren die aan de junioren lesgeven." Er is veel overleg tussen secties om doorgaande leerlijnen te maken en een samenhangend pakket aan te bieden. Nicole: "Doordat we met verwonderingsonderwijs werken, maken we de meeste leermiddelen zelf. Dat trekt ook bepaalde mensen aan die hier willen werken."

Volgens Nicole vinden de vo-docenten het een verrijking om les te geven aan de junioren. "Zaken zoals groepsvorming en routines krijgen sterk de nadruk bij de junioren, dat nemen zij weer mee naar het vo. We versterken elkaar."

Elke unit heeft een eigen plek binnen de school die met vlaggen wordt aangegeven

Vlnr: Nicole Goris, Nienke Mangnus, Emma Houwaard; alledrie leerkracht junioren

De docenten op Academie Tien beginnen vier keer per week met een dagstart met de eigen unit. Nicole: “Twee van die vier dagstarten staan in het teken van doorlopende leerlingbespreking. Met zeven klassen in een unit maakt dat een leerling regelmatig aan de beurt is.” Daarnaast hebben alle docenten van Academie Tien één keer in de week een schoolbrede dagstart. Nicole: “Dat is belangrijk. We voelen een grote gezamenlijkheid op Academie Tien qua team.” Bij Academie Tien maken ze op dit moment geen gebruik van teambevoegdheid. Nicole: “Dat is niet nodig met hoe we het nu regelen.”

Aannamebeleid

Het doel van Academie Tien is dat leerlingen die in groep 7 beginnen, ook blijven. Daar is bij de intakegesprekken bewust aandacht voor. Nicole: “We willen dat leerlingen bewust kiezen voor Academie Tien en ons verwonderingsonderwijs. Kinderen die wat anders willen, die nieuwsgierig zijn, die de overstap spannend vinden, die langzaam naar het vo willen groeien. Alleen op die manier kunnen we 10-18 waar maken. We zijn daardoor iets strenger op cognitie gaan selecteren, omdat we het vervelend vinden wanneer leerlingen niet kunnen blijven, we bieden immers geen vmbo-kader en -basis aan. Het is jammer dat we er niet voor die leerlingen kunnen zijn. Daarnaast zien we een uitstroom naar gymnasium en kinderen die na twee jaar werken met grote opdrachten toch behoefte hebben aan meer traditioneel onderwijs.”

“We willen dat leerlingen bewust kiezen voor Academie Tien en ons verwonderingsonderwijs.”

Sociale ontwikkeling en groepsvorming

Voor de sociale ontwikkeling haalt Academie Tien inspiratie uit het programma Klasse(n)kracht. Dit is een methodiek gericht op het creëren van een sociaal veilige, rustige en krachtige groepsdynamiek. Nicole: “We halen daar inspiratie uit voor onze lessen voor de hele school, vanaf de junioren tot en met klas zes. We doen vooral veel zelf. Zo hebben we bij de junioren elk jaar in november een kamp. We doen dat bewust aan het begin van het schooljaar vanwege de groepsvorming. Leerlingen komen namelijk van allerlei basisscholen. Het is echt een nieuwe start. Daarnaast werken we met de Gouden, Zilveren en Bronzen weken. Zo werken we in de Zilveren weken - na de kerstvakantie - met complimententasesjes.”

“De junioren gaan elk jaar in november op kamp.”

Aandacht voor groepsdynamiek is een belangrijk onderdeel op Academie Tien

Dagprogramma

De junioren op Academie Tien beginnen iedere dag met lezen. Daarna volgt een gezamenlijke dagstart in de kring. Nicole: “Dan bespreken we de planning van die dag: meestal de basisvakken afgewisseld met lessen van vakdocenten. En we bespreken de leesvraag van het lezen. Iedere dag staat één leerling centraal, die mag iets speciaals, zoals een vraag voorlezen en op het leerplein werken. Ook staan we bewust stil bij waar die leerling goed in is, door middel van complimenten.” Vanaf klas 1 ziet de dagstart er iets anders uit. Nicole: “Dan starten ze drie ochtenden per week een half uur in hun coachklas met hun eigen coach.”

Dagprogramma op het bord

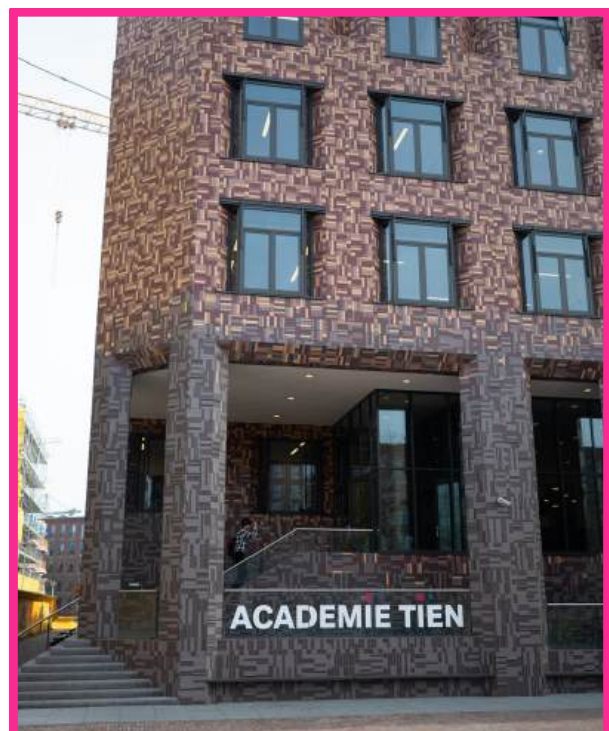
Uitdagingen

Een uitdaging blijft de bekendheid van Academie Tien. Nicole: “Hoe breng je het onder de aandacht? We willen geen concurrent zijn van basisscholen. Tegelijkertijd is het voor basisscholen goed om te beseffen dat wij er zijn, want voor sommige kinderen zijn wij een uitkomst. Het gezamenlijke doel moet zijn: op zoek naar de beste plek voor ieder kind. En soms is dat bij ons. Maar er is wel een duidelijke scheidslijn met speciaal onderwijs. Academie Tien is geen redmiddel, zo werden we in het begin wel eens gezien. Dat is inmiddels veranderd, we hebben meer leerlingen die bewust voor ons kiezen.”

Ook administratief gezien zijn er uitdagingen. Academie Tien valt onder NUOVO Scholen en voor de juniorensectie is er een samenwerking met OBS Het Zand (SPO). Leerlingen uit de juniorengroepen staan ingeschreven bij Het Zand en vanaf klas 1 bij Academie Tien. Er is regelmatig overleg met de directeur van Het Zand. Nicole: “We maken gebruik van de systemen van beide scholen. Zo gebruiken we ParnasSys en Social Schools voor de juniorenklassen. Vanaf klas 1 werken we met Magister. Daarnaast hebben we geen eigen BRIN-nummer. Dit beperkt ons soms in de keuzes die we willen maken. De onderwijsinspectie is op dit moment bezig met een themaonderzoek naar 10-14 onderwijs en het blijkt dat meerdere initiatieven hier tegenaan lopen. We hopen dat de inspectie een bijdrage kan leveren aan het agenderen van de wetgeving rondom 10-14 onderwijs, zodat wij meer ruimte krijgen.”

Trots

De juniordocenten zijn het meest trots op wanneer ze van leerlingen horen hoe fijn het op Academie Tien is. Nicole: “Het is fijn dat wij een plek bieden en dat kinderen de keuze hebben om naar ons toe te gaan. Er is voor iedere leerling wel een opdracht die werkt, een plek waar ze kunnen leren. Zo doen ze allemaal succeservaringen op.”

Tips voor andere initiatieven

Als tip voor startende initiatieven heeft Academie Tien: zorg ervoor dat je iedereen mee hebt die erbij betrokken is. Nicole: "Besturen moeten met elkaar een verbond sluiten, dat is niet meteen vanzelfsprekend een succes. Neem de tijd en geloof erin dat het wat kan worden, dat je een plek biedt die voor sommige kinderen nodig is."

“Neem de tijd en geloof erin dat het wat kan worden, dat je een plek biedt die voor sommige kinderen nodig is.”

Leerling aan het woord: Kate (11 jaar) en Max (12 jaar)

Kate: “Wat ik leuk vind aan de school is dat we nu al met vakdocenten bezig zijn. En met grote opdrachten. Op mijn vorige basisschool was elke dag hetzelfde: rekenen, spelling, taal. Hier is dat anders.”

Max: “Op mijn vorige school werd ik wakker, ging naar school, weer naar huis en repeat. Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag; het was altijd hetzelfde. En dat elke week weer opnieuw en opnieuw. Op deze school is er veel meer afwisseling.”

Kate: “Ik vind het leukste aan deze school de opdrachten bij kunst & cultuur. Laatst gingen we maskers maken met een bepaalde emotie. Die emotie moest je laten terugkomen in het masker. Dat hoefde niet per se realistisch te zijn. Ik had de emotie enthousiasme en ik heb met veel felle kleuren gewerkt.”

Max: “We gingen met het vak filosofie naar de gevangenis in Utrecht. We waren bezig met de vraag ‘hoe maak je een eerlijke gevangenis?’. We zijn ook op kamp geweest, dat was heel leuk, vooral in de nacht.”

10-14
ONDERWIJS

**HET LANDELIJKE NETWERK
VOOR 10-14 INITIATIEVEN**

**MEER INFORMATIE:
WWW.1014ONDERWIJS.NL**